

Milstolpe

Här intill finns samfällighetens enda registrerade fornminne, en milstolpe (milsten) från 1833.

Att resa i Sverige var länge besvärligt. Kronan (d.v.s. staten) hade sedan gammalt ålagt bönderna att skjutsa dem som reste, s.k. skjutstvång. Systemet fungerade dock inte bra. Vid 1600-talets mitt insåg man att något radikalt måste göras åt skjutsveksamheten eftersom bönderna klagade högljutt. År 1649 beslutades därför att de resande skulle betala en avgift till skjutsbonden. Danmark hade infört systemet tio år tidigare och det tycktes fungera bra.

För att kunna beräkna skjutsavgiften måste man veta vägstånden. Därför infördes en enhetlig mätning i landet och en mil bestämdes till 18 000 alnar, motsvarande 10 688 meter.

Materialet i milstolparna varierade. I Östergötland utfördes de ofta i kalksten ovanpå en sockel av gråsten. Dessa milstolpar har blivit mer eller mindre förstörda genom de moderna väghållningsmetoderna med vägsalt. En del milstolpar utfördes i gjutjärn, så som denna. Stolpar i trä förekom också.

Under 1700- och 1800-talen utökades antalet mätpunkter till att även visa halvmil och fjärdedels mil. Från det senare kommer begreppet fjärdingsväg. Den närmaste milstolpen i Gryt står mitt emot Bygdegården utmed väg 212, en fjärdingsväg från Snäckevarp mot Valdemarsvik.

Skyltens innehåll finns också på Samfällighetens webb-plats. Du når den via QR-koden här:

I och med 1891 års lag om vägar upphörde systemet med milstolpar och de moderna vägskyltarna infördes sedan succesivt